

Anul VII. Cluj, 15 Nov. 1931

No. 13.

Revistă pedagogică-
culturală-socială

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Redactor: **MARIAN SASU**

CUPRINSUL:

SAINT JÉROME: Studenții și noi.

*CIOVICĂ NICOLAF: Efectele negative ale educației
fizice în școală.*

Cursurile universitare ale învățătorilor.

Note — Fapte — Constatări.

SAINT JÉROME: Autorism didactic.

Dare de seamă.

Partea oficială.

Știri.

Organ oficial al Revizoratului și Comitetului școlar din jud. Cluj
 Apare de două ori pe lună

ABONAMENTUL: 150 Lei pe un an pentru membrii corpului didactic,
iar pentru comitetele școlare și partit. 180 Lei. — Redacția și admi-
nistrația: Revizoratul școlar județan — Cluj.

Studenti și noi

La un congres studentesc ținut mai în vară (al studenților olteni) s'au ridicat glasuri împotriva noastră, susținând că noi învățătorii am creiat cercuri de sfat pentru anumite partide politice, în cari se face demagogie și unde se strică sufletul poporului; că simțul de cooperatie a rămas inert din cauză că *preoții și învățătorii lipsesc dela datorie.*

Cât de drepte sunt aceste afirmații putem ușor judeca, dacă ne aducem aminte cum în România de ieri învățătorii, la chemarea marelui lor ministru, acel care a fost Spiru Haret s'au pus în fruntea mișcării cooperatiste, înființând numeroase asociații, — cari ne-au lipsit și ne lipsesc încă nouă transilvănenilor, cu toată starea culturală mai zidică a satelor noastre.

Desigur că atât au mers bine aceste asociații, cât învățătorii și preoții au fost la conducerea lor; iar azi când politica și-a vârit și aci coada (începând cu Centrala Cooperativelor) cooperatia a decăzut și va decădea. Orice s'ar zice însă, țaranul din „țară“ e pregătit sufletește pentru cooperatie.

Iar că învățătorii au introdus sau nu politica la sate, ajunge să ne gândim la desmățata propagandă electorală, când glasuri au tunat împotriva noastră, sfătuindu-se sătenii să nu mai asculte de cărturarii satelor, ci de politicieni cari singuri doresc fericirea poporului.

Se știe apoi că aproape la congresele asociației noastre s'a cerut scoaterea politicii din școala românească.

Dar nu mă gândesc deloc să răspund aci idioatelor învinuirii ce ni le-au adus domnișorii studenți, căci răspunsuri li s'au servit la timp așa cum trebuia. (Vezi „Curentul“ din 6 Sept. a. c.)

Ci fiindcă și dumnealor fac uneori caz (sau haz) de ridicarea țărănimii noastre, mă voi mărgini la câteva reflexiuni în această privință.

Faptul că un congres studentesc înscrie în ordinea de zi și chestiuni privitoare la cultura poporului trebuie se ne bucure. De altfel studențimea noastră, conducătoarea și îndrumătoarea de mâine a acestei țări în avântul ei tineresc și în dragostea nețărnută de țară și neam nici nu poate rămâne nepăsătoare față

de problema cea mai arzătoare pentru neamul nostru întregit : aceea a culturii maselor populare.

Iar noi învățătorii așteptăm cu toată dragostea și speranța ca această tinerime idealistă să ne întindă o mână de ajutor în idealul ce urmărim ; să o avem cot la cot cu noi, lucrând în ogorul părgănit al culturii poporului.

Așa ar trebui să fie. Dar ce se întâmplă însă ?

Urmăriți activitatea unui cerc studențesc și faceți bilanțul de sfârșit de an. Eu fiindcă sunt din jud. Alba urmăresc Cercul de Alba (unul bucureștean și unul clujan), care are și o comisie de propagandă culturală cum — îmi închipui — trebuie să aibă toată cercurile județene.

Ei bine domnilor, în afară de câteva petreceri sau baluri de vacanță, eu nu văd altă activitate. Las că balurile, cari se dau de obicei în capitala județului, n'au nici în clin nici în mână cu cultura țaranului.

Aidoma lucrează și celelalte cercuri de studențești.

Așteptăm ca și studenții noștri să coboare la sate în mijlocul vetrelor țărănești cari au nevoie de atâta lumină... Dar așteptăm mult și bine. Tot singuri am rămas!...

Desigur pe domniilor îi sufocă atmosfera asta dela țară, în care și-au petrecut copilăria ; aci nu găsești sgomotul infernal al orașelor, nici fuste strâmte, nici exhibiție de carne și picioare cochete. E atâta liniște aci, atâta simplitate, atâta reculegere și poezie pentru omul de oraș, cu nervii distruși, că numai d. Iorga și le-ar putea închipui la Vălenii-de-munte, când înfloresc iliecii.

Cum domnule, nu vă plictisiți voi aci tot timpul, că eu numai de câteva ceasuri sunt și parcă îmi vine să... întrebă câte unul când, peste vară, mai dă ochii cu locul natal pentru vre-o două-trei zile.

Și totuși noi învățătorii lipsim dela datorie ! Mai domol domnilor studenți. Nu căutați țapi ispășitori. Veți avea de aci înainte plăcuta ocazia să munciți alături de noi. Dl prof. M. Dragomirescu cere ca toți licențiații fără post să fie trimiși la țară. Să vedeți cum se muncește pentru un codru de pâine și atunci să mai vorbim.

Deocamdată imputarea, din partea acelor pe cari i-am învățat a ține condeiul în mână și cari ar trebui să ne înțeleagă și să ne respecte, — nu ne face o plăcută impresie.

SAINT-JÉRÔME.

Efectele negative ale educației fizice în școală.

Suntem obișnuiți a privi marile probleme unilateral, cu o lipsă de scrupule mai mult decât condamabilă.

Cu un cuvânt realitatea, adevărul îl vedem în mod eronat. (Cei vechi — spre a justifica relativitatea adevărului — îl reprezentau printr'o femeie goală ieșind dintr'o fântână întunecoasă și astfel oamenii, după locul pe care ocupau, vedeau numai părți din adevăr, fără a-l vedea global).

Aceleaș vederi greșite le avem și față de educația fizică. I se exagerează rezultatele și nu se observă că din punct de vedere educativ-general, educația fizică excesivă în loc să aducă efectul dorit, adică dezvoltarea armonică a corpului cu sufletul, aduce efecte contrarii.

Fie că am fi, din punct de vedere filozofic, materialști, fie că am fi spiritualști, admitem că omul are două feluri de funcțiuni: psihice și fizice sau animale, cari dacă nu sunt deosebite, sunt totuși distincte.

Cu dezvoltarea însușirilor sufletești se ocupă educația morală și intelectuală, iar cu dezvoltarea însușirilor fizice se ocupa educația fizică.

Ori cum omenirea este închinată spre conservatorism, din instinct primează nu omul ci animalul din om. Omul, 90% din timp și bani, sacrifică pentru satisfacerea animalului. Deci ar fi absurd să încurajăm niște înclinări pe cari omul le are deja de la natură, în detrimentul celor câștigate cu atâta trudă.

Este drept că în trecut s'a neglijat aproape complet educația fizică, dar acum am căzut în celălalt antipod.

Mai mult respectăm pe elevul, pe studentul care e mai meșter în a plasa șut-uri mestesugite, mingii și pumni îndesați adversarului decât munca laborioasă științifică sau o teză trecută cu succes.

Nu înțeleg ce o fi căutat și de ce i se dă atâta atenție unui joc creiat pentru a descărca energia fiilor de lorzi, (foot-bal) pe plaiurile țării noastre și printre copiii țăranilor noștrii, cari, slavă Domnului, nu degenerază de căsătorii consângene și nu se anchi-lozează de ședere ca copiii lorzilor.

Dat fiind faptul, că nu se poate trage o linie de demarcare fină între educația fizică și cea psihică, să nu se creadă că sunt contra jocurilor ca factor educativ, însă câte sfezi, brutalități și chiar bătăi nu se întâmplă și cât duh bestial nu plutește când se iau la întrecere forțele animale în timpul unui joc sau exercițiu fizic și ce frăție, bucurie și liniște domnește în timpul unei lucrări de compunere dată elevilor.

Apoi în timpul educației fizice emulația este exclusă prin faptul că atât robusticitatea cât și debilitatea sunt factori perceptibili, independenți de individ și ori cât exercițiu ar face un debil tot nu se poate egală — și ceea ce e trist este că vede și el — cu un individ de o constituție musculară superioară.

Repetând maxima: „Mens sana in corpore sano“ am ajuns la exces cu educația fizică deși sunt somități științifice¹⁾, cari susțin că nu este competență între puterea psihică și fizică. Cu un cuvânt nici un atlet nu poate fi filozof. Din contră de multe ori un suflet sănătos creează adesea sănătatea corpului mai mult decât ori ce exercițiu sportiv²⁾.

„Prefer dezvoltarea intelectuală și morală în locul sportului ce face atleti și nu oameni. Instinctele grosolane se nasc mai ușor în euforia bestială pe care o procură exercițiul fizic. Privesc fără plăcere pe tinerii și tinerele noastre, aplecați pe bicicletă, pe alpinistii înarmați ca Tartarin, agățându-și ski-urile lângă sfoară și lângă târnăcop, cum și gazetele ce dau rezultatul tuturor match-urilor posibile“³⁾.

Rezultă de aci că „noi învățători să ne nizuim a nu cădea în exces cu educația fizică în școala primară ferindu-ne, pe cât posibil, de atletica grea și de exerciții la cari nu toți copiii pot lua parte și cari creiază un pesimism urt“,⁴⁾ rămânâne ca în recreații și ora de educație fizică să utilizăm jocurile de armonie și exercițiile suedeze.

CIOVICA NICOLAE
învățător

Cursurile universitare ale învățătorilor Cluj

III.

Etnografia și învățătorul.

Conferința d-lui prof. universitar R. VUIA.

Etnografia este știința despre grupările etnice cercetând îndeosebi notă specifică și comună din viața și cultura fiecărui grupări. Cuvântul este de origine grecesc. El este compus din

1) Förster: Cartea vieții, Indrumarea vieții, Dr. Eraclie Sterian: Paradoxele longevității. 2) Prof. Dr. Dubois: Influența spiritului asupra corpului, 3) Idem: Psihonevrozele și tratamentul lor moral. 4) Disterweg: Copilul în recreație.

două părți: *Ethnos* = popor și *graphein* = a descrie, deci este o știință descriptivă despre popoare. Etnografia însă nu se mulțumește să ne dea numai o simplă descriere a popoarelor, prin comparația elementelor din viața și civilizația popoarelor, ea tinde să devină o știință sintetică a întregii omeniri. Sub această formă ea este o știință generală și de aceea i se zice etnografie generală sau etnologie, al cărei scop este stabilirea și lămurirea condițiilor generale în care se dezvoltă viața popoarelor și civilizația lor.

Mai nou se întrebuințează, des și un al treilea termen: folclorul. Acesta e de origine englez și corespunde ca înțeles cuvântului etnografie căci folk înseamnă popor iar „lore“ cunoștințe sau științe, deci sensul adevărat al cuvântului este cunoștințe culese din popor. Folclorul a fost la început o știință a tradițiilor populare, păstrate prin graiu viu. După concepția veche a școlii engleze el are un domeniu mai restrâns: credințe, superstiții, obiceiuri și literatura populară. În acest sens folclorul este o știință parțială a etnografiei. Mai nou i s'a lărgit domeniul și cu capitolele civilizației materiale a păturei rurale: ca: așezări, case, ocupațiuni, port, tehnică etc. În acest sens mai larg domeniul folclorului este identic cu cel al etnografiei. Astfel este conceput mai ales de școala germană.

Definiția etnografiei cere să determinăm ce este poporul; deci care sunt elementele ce unesc un grup etnic? Acestea sunt: limba, originea comună, înrudirea, trecutul comun, teritoriul locuit, aceleași obiceiuri, credința și în sfârșit conștiința că aparținem același grupări de care ne-a legat destinul.

Pe etnograf însă nu interesează întreaga națiune care este o noțiune mai mult politică, ci poporul de rând, populația rurală pentru că aceasta reprezintă adevăratul caracter etnic.

Cercetătorii vieții popoarelor au constatat că membrii unui grup primitiv sau populații rurale sunt stăpâniți mai mult de concepțiile și ideile întregii colectivități decât de concepțiile proprii. Astfel de concepții care stăpânesc o colectivitate se numește idee colectivă sau suflet colectiv, cum sunt de pildă obiceiurile, credințele etc. Elementele constitutive, fiecare individ, se spune ideii colective, ea se păstrează prin puterea conservatoare a tradiției.

Față de această civilizație rurală stă civilizația burgheză cu tendințe de uniformizare bogată în individualități dar săracă în ceea ce privește specificul etnic. Până ce civilizația orașelor tinde spre uniformizare, civilizația rurală sau autohtonă spre diversități și diferențiere. Astfel s'a diferențiat și caracterul etnic al poporului românesc. Cu timpul prin culturalizare când aceasta, va ajunge la saturația se va șterge orice urmă a diferențierii etnice

vom fi europenizați, dar vom dispărea ca grup etnic diferențiat și distinct. Etnicește intelectualul nu mai face parte din poporul său pentru că el nu se mai spune sufletului colectiv autohton ci este european, căci a intrat într-o idee colectivă mult mai largă cu caracter universal, care tinde să nimicească ideea colectivă diferențiată a popoarelor. Aceeași primejdie amenință și clasa intelectuală română care s'a desrădăcinat și se îndepărtează tot mai mult de fondul autohton românesc.

Între civilizația orașelor și cea a satelor este o luptă sub pașii cotropitori ai civilizației burgheze, care câștigă teren, civilizația rurală se retrage încetul în regiunile mai izolate și este sortită peirei. Tradiției de învoire, de schimbare a civilizației orășănești civilizația rurală îi opune spiritul conservator al tradiției. Tradiția este transmiterea ideilor și concepțiilor colective ale străbunilor, generațiilor următoare. Tradiția nu este altceva decât sufletul strămoșilor noștri, păstrat cu sfințenie din generație în generație și datorită generației de azi este de a păstra intact această moștenire și a o transmite generațiilor viitoare.

Revenirea la fondul autohton, la sufletul colectiv al neamului, n'a fost nici când mai actuală decât azi, când elementul conservator este amenințat de spiritul destructiv al bolșevismului dușman al oricărei idei moștenite din trecut și când se agită ideea Paneuropei. Noi nu propagăm un conservatorism șovinist și scurt la vedere și dușman al oricărui progres real și util neamului, ci vrem ca acest progres să fie în linia tradiției, moștenită din trecut.

Învățătorimea și mai ales cea dela sate își ține ca o datorie principală propagarea civilizației moderne în mijlocul păturii rurale, fără să țină seamă de fondul autohton rural pe care el ar trebui să clădească iar nu să-l înlocuiască cu o civilizație străină de sufletul colectiv al neamului.

Etnografia va trebui să fie obiect principal de studii în școlile normale, iar învățătorul agentul principal în acțiunea de renaștere al spiritului popular; amenințat de civilizația uniformizatoare a orașelor.

Scind-Fabrică.

I. BOTA
înv.

Problema muncii și osteneala.

de D-l Prof. V. Ghidionescu.

De câțva timp se vorbește încontinuu de programele prea încărcate ale școalelor și ca consecință surmenajul școlărilor noștri. Problema surmenajului școlar, la noi în țară nu există. Școlarii noștri nu se surmenează, ci mai mult fac eforturi în anu-

mite timpuri ale anului, ca apoi să cadă într'o lenevie, cu lipsă totală de muncă.

O lămurire, din punct de vedere pedagogic, a muncii: Munca este o activitate, dezvoltată de către organism. Când spunem viață, trebuie să înțelegem muncă. Există însă, o deosebire, între muncă și activitate. Activitatea este o lucrare fără scop, pe când munca se face în funcție de scop. Activitatea devine muncă, când este în funcție de anumite scopuri. Albinele dezvoltă o activitate prin instinct. Munca este un caracter natural, biologic al vieții. Jocurile la copii fiind activități, cu timpul organizate mai sistematic, se apropie de muncă. Osteneala este un corelat natural al muncii. Viața în sine este o muncă.

Noțiunea de muncă și osteneală, sunt legate de anumite organe: de sistemul muscular și de sistemul nervos. Aceste organisme dau forța, pe care o întrebuițăm pentru a munci.

S'a spus că munca și osteneala, ca noțiuni, sunt legate de organisme. De aci urmează, că dacă organismul este odihnit, putem să muncim, contrar avem osteneală. Să vedem dacă osteneala fizică se resimte și asupra psihicului și invers, dacă osteneala psihică are influență asupra fizicului.

Sistemul muscular este compus din fibre, cari la rândul lor sunt compuse din niște discuri, unele de culoare albă, iar altele de culoare neagră. Aceste discuri poartă numele de discuri luminoase și discuri întunecoase. Discurile luminoase sunt compuse din elemente elastice, iar cele întunecoase din elemente active. Intr'o contractare musculară se observă puterea de activitate sau elasticitate a discurilor, ceea ce ne dovedește influența osteneții.

Osteneala nu este considerată numai de ordin psihologic, ci și munca și osteneala sunt de ordin psihofizic. Una fără alta nu pot să fie. Copilul este un organism psihofizic.

Muschiul, care este ostenit sau neostenit, influențează psihicul ostenit sau neostenit. De multe ori ne credem prea osteniți, ceea ce în adevăr nu suntem, căci dacă am avea un excitant, am găsi în noi mari rezerve de muncă.

Cât privește osteneala psihică în urma celei fizice, se explică prin creerea în mușchiu a toxinelor, cari paralyzează reacțiunea. Aceste toxine, circulând prin corp și prin sânge, ajung la creier, intoxicându-l. Astfel creierul devine în imposibilitate de acțiune, așa că și dela osteneala fizică putem căpăta osteneală psihică.

S'a făcut experiențe cu animale obosite dela cari s'a introdus sânge în corpul animalelor neostenite și s'au observat aceleași simptome de osteneală.

Chimic, osteneala se explică prin kereotoxine și se poate combate prin antikereotoxine.

Munca noastră nu este numai o debarație mintală, ci este un proces ce se desvolă în urma activității organelor corporale.

Influențele cari pot altera munca sau oboseala în școală :

Munca, care se efectuează în școală, nu poate fi independentă. Copilul se găsește într'o situație specială în urma procesului de creștere. Omul are copilăria mai lungă, pentru că la el este desvoltarea encefalului. Copilul crește după anumite legi, numite legi ritmice. Epoca de expansiune: creștere rapidă și epoci de reculegere, cari urmează una-după alta. Copilul nu crește în toate părțile corpului simultan, ci succesiv.

În timpul școlarității este alterat de procesul creșterii, influențând munca și osteneala lui. Procesul creșterii produce perturbări dureroase în organism. Munca, care se va resimți, va fi în funcție de creștere. În momentele de expansiune nu este bine să încercăm cu muncă prea multă copii.

Trebue să avem în vedere împrejurările, în cari munca și osteneala încordată au efect. Aceste cauze sunt mai multe: intoxicația, care poate fi internă și externă. Mediul în care trăim, aer curat sau stricat, diferite gaze ce se află în acel mediu pot avea efect asupra exteriorului. Dintr'o încălzire nehygienică pot căpăta copiii intoxicații. Intoxicația internă se poate primi în urma hrănilor nehygienice. Știința ne învață, că hrana nu este numai o prestație globală, ci ea trebue dată copilului conform epocelor de expansiune, pentru a favoriza procesul de creștere.

Cauza, care mai poate influența munca și osteneala în școală, este insuficiența respirației. Mai este apoi influența muncii fizice excesive, și aceasta mai ales în țările agricole, unde munca minorului ar trebui supusă legislației. Copiii dela țară muncesc prea mult fizic. Un alt factor principal în viața copilului este somnul. Copiii dela țară dorm îndeajuns, pe când la oraș chestiunea se schimbă. Copiii sunt târâți până la ora douăsprezece noaptea, cu părinții lor prin diferite localuri. Nu trebue să li se dea ocazie copiilor de a rezista la somn, trebue să li se respecte somnul.

Pentru a se constata osteneala la copii, s'au organizat mai multe metode. Acestea pot fi externe și interne. Una dintre metodele externe este metoda Aestensionistă. Aestensiometru este un aparat, care se așează pe suprafața pielii, arătând câte senzații se produc în timp determinat, pe o suprafață mai mică sau mai mare. Experiența se face la ora opt dimineața și la ora douăsprezece, când trebue pus la distanță mai mare, ca să poată percepe mai bine senzația. Altă metodă este metoda dinamometrică, cu ajutorul căreia se măsoară forța mușculară. Se aplică și aceasta dimineața la ora 8 și la ora 12.

Aceste metode sunt apte de a înregistra osteneala la copii. Una constatând senzibilitatea tactilă, iar cealaltă forța mușculară.

Pentru a se putea constata tipurile de oboseală, se între-

bunțează metoda dinamometrică. Acesta este un aparat cu ajutorul căruia se măsoară durata forței musculare. Sunt diferite tipuri de oboseală: unii cari obosesc treptat, alții cari au forță mare la început, după care cad brusc, iar unii merg treptat și la urmă se opintesc cu o forță, care întrece începutul.

Hodișu, 1931.

T. COBĂRZAN.

Note — Fapte — Constatări.

Mereu în urmă.

Din declarațiile domnului Ministru al Instrucțiunii, făcute directorilor școalelor din București, cu prilejul deschiderii anului școlar, desprindem una singură, a cărei greutate ar trebui să măcrească puțin frunțile celor ce poartă răspunderea față de cultura neamului nostru.

Este scandalos să nu avem în București nici o bibliotecă publică, în timp ce la vecinii de peste Dunăre, găsești una aproape în fiecare sat.

Iată un strigăt de alarmă, ieșit chiar din gura ministrului școalelor și a culturii poporului însăși, a statului nostru. Având în vedere calitatea și competența celui ce l-a rostit, suntem îndreptățiți a spera într'un remediu ce va să fie, însăși rădăcina marelui rău de care suferim: analfabetismul. Paralel și simultan cu vindecarea acestuia trebuie să apară pretutindeni biblioteca publică.

Dar nu aceasta ne interesează în acest loc; nu măsurile ce vor trebui luate, ci simpla constatare, în toate gravitatea ei.

Că Românii noștri sunt mult inferiori culturalicește față de popoarele conlocuitoare o știam de mult; iată însă că va trebui să ne obișnuim azi și cu acest trist adevăr: stăm mai rău decât popoarele vecine din Balcani, pe cari noi le-am deșteptat... decât Bulgarii, cari în Capitala noastră s'au luminat și și-au făurit ideile de redeșteptare națională...

Știam că Bucureștii dețin cel mai mare număr de analfabeți, dintre marile capitale ale Europei (25%), dar că în metropola noastră nu s'ar afla nici o bibliotecă publică pentru cei cu alfabetul învățat, niciodată n'am fi bănuțit-o.

„Dela cap se strică peștele“ e un adevăr ce se aplică și aci.

Dar lectia ce ne-o dau tinerele state vecine e cu mult mai mare. Ele țin să ne arate cum înșii luminați ai lor se pot pune în serviciul unei idei umanitare, cum e cultura masselor și știu înlătura un rău care nouă ne pare iremediabil.

Acolo domnilor, se face *cultură* cu poporul, nu boujurism, nici modernizare la suprafață nici *demagogie* !

Numai atât ?

Dihonia sectarismului este o plagă care zduncină ființa noastră națională și religioasă, făcând uz de toate mijloacele de propagandă. Nu mai departe decât săptămânile trecute s'au văzut indivizi ce colindau satele noastre, vânzând lucrări religioase: broșuri și icoane.

De acest colportaj se vede că s'a sesizat și Eparhia Clujului, care printr'un comunicat atrage atenția preoților să nu mai permită distribuirea acelor cărți, „cari din punct de vedere al formei se prezintă ademenitoare, dar au conținutul direct sectar și eretic“. (Vezi „Renașterea“ No. 39—1931.)

Faptul ce se recunoaște e de-o gravitate excepțională, dar infine e bine că se iau măsuri...

Se oprești colportajul ! de altfel, ca în totdeauna când a fost vorba de stăvilirea propagandei sectarilor, măsura nu putea fi decât de ordin negativ, căci e mult mai comodă.

Ori, cu astfel de măsuri nu e de mirare că sectarismul face progrese atât de uimitoare. Ce ne privește însă pe noi asta, când ne-am obișnuit a privi înspre sectari cu dispreț, — cu acel dispreț orb, care nu ne lasă să vedem că ei fac operă pozitivă și că ne-au luat-o înainte în multe privințe ! ?

Ei au ajuns să organizeze un colportaj de publicații religioase și să facă din mulți analfabeți cititori ai cărților sfinte. Oare păstorilor noștri sufletești cât le-ar trebui până să ajungă la asemenea înfăptuiri.

Predicatorii lor predică regulat, (căci sunt oameni cari n'au idee de omiletică) în timp ce preoții noștri cu „matură“ și teologie, nu sunt în stare de-o așa corvadă.

Și ar mai fi multe de comparat și depus în paralelă.

Deocamdată însă ne mărginim a face aceste încreștări în speranță că fețele mai luminate din cler, vor înțelege a lua, față de sectarism, alte măsuri decât expediente ca acele cuprinse în comunicatul amintit.

Am fi bucuroși dacă am vedea în rândurile clerului o mișcare în cons cință, căci măsurile de sus rămân de obicei pe hârtie. Dar preoțimea noastră anchilozată în materialism, nu se poate obișnui deloc a-și vedea scăderile.

Nu e mai bine oare ca rușele să se spele în familie ?

S. J.

Autorism didactic.

Se înmulțesc mereu autorii de cărți didactice.

Indivizi cari n'au nici în clin nici în mână cu școala, s'au improvisat în timpul din urmă autori didactici. Publicitate și reclame, cari de cari mai luxoase, tind să orienteze lumea spre noile creații.

La urma urmei, din înmulțirea aceasta a autorilor nu poate rezulta decât un bine pentru cartea de școală: selecționarea ei, — dacă această selecțiune ar fi naturală, cum o cere darvinismul. Tare ni-e teamă însă, că în împrejurările de azi nu va birui întotdeauna manualul cel mai bine înzestrat.

Cauzele? Sunt ușor de ghicit. Mai întâi e *criza*, care nu ne permite să alegem o carte bine confecționată. Dar evident; cartea ireproșabilă din punct de vedere tehnic, nu este cea mai bună. De aceea cine are ochi de văzut, să vadă . . . să vadă ce se ascunde sub masca imaginilor colorate, sub masca copertelor seducătoare și a titlurilor de ultimă modă.

Va vedea atunci, că cele mai multe dintre aceste opuri sunt nulități din punct de vedere pedagogic; că în afară de coperta ridicol afișată, nu merită nici o atenție.

Altă piedecă a liberei selecționări ar fi după unii calitatea oficială a autorilor, — cu toate că nu e, decât doar pentru cei ce n'au curajul opiniei.

*

Care să fie însă cauza, mare cauza a sporirii autorilor didactici din ultimul timp?

Răspunsul e ușor de dat. Din cele spuse mai sus asupra selecționării rezultă un răspuns în parte, dar nu mulțumitor. Autorismul îl favorizăm noi învățătorii, ori decâteori la alegerea unui manual avem în vedere și alte considerații decât cele de ordin pedagogic.

Autorii folosesc însă și un truc, care face meseria excepțional de rentabilă.

Pe când înainte de războiu (vorbesc de noi ăștia din Transilvania) cu o carte se puteau folosi toți copiii unui părinte — duzină sau două — în ordinea creației și poate și copiii ai copiilor acestuia, azi așa ceva e de neînchipuit.

De ce? Fiindcă chiar dacă rezistă biata carte persecuțiilor copilului, intervine autorul și schimbă ediția. E o tâlhărie organizată sistematic și putem zice legiferată, căci legea obligă pe autori să prezinte mereu manualele spre re aprobare.

Astfel, pentru a ilustra cu un exemplu cece vreau să spun, e destul se amintesc că un școlar care a învățat anul trecut buchile după abecedarul d-lui Cezar Petrescu & Comp.

și a rămas repetent, sau n'a putut cerceta regulat școala, dintr'un oarecare motiv, anul acesta trebuie să mai dea din nou 70 lei pentru același abecedar, însă în ediția nouă, care nu mai seamăna cu prima ca cerul cu pământul. Dacă a fost însă promovat și are frați mai mici, nu e acelaș lucru? Notez în trecut că abecedarul amintit e de o execuție non plus ultra.

Am semnalat, în aceasta privință, atâtea plângeri din partea bieților săteni, cari oricât de mărginiți i-ar crede cineva, pricep și ei că nu e lucru curat cu schimbarea edițiilor.

Urmărilor acestui truc ne sunt cunoscute; mulți părinți își retrag copiii dela școală, numai fiindcă nu le mai pot cumpără cărțile necesare!

Dar nu e nimic; progresează autorismul!...

SAINT-JEROME.

Dare de seamă

asupra serbării zilei școlai în județul nostru.

— Continuare —

61. *Sâncraiu* *Almașului*. Inv. Solomon Biriș și S. Bodea. Au aranjat producțiune școlară cu un program frumoșel, dar ne-au încasat numai 60 Lei, cu cari nu putem fi mulțumiți.

62. *Chinteni*. Inv. d. Vasile Chișiu și Irma Teleki; primul la secția română și doua la secția maghiară. Nu mai d-na inv. Teleki a aranjat cu elevii săi producțiune, unde s'a încasat suma frumoasă de 213 Lei. D. inv. Chișiu n'a lucrat nimic. Trist, foarte trist dle învățater. Așa vrei să-ți începi cariera învățătorească?

63. *Șărmaș*, comună fruntașă pe Câmpie. Are o școală frumoasă cu 6 învățători; director d. Pavel Ciociu. Iată prin ce vorbe ni-se comunică rezultatul de acolo: „*Adeverim oficios că la serbarea școlară din 17 Maiu a. c. s'a încasat suma de lei 250, adica două sute cincizeci Lei. Serbarea n'a fost așa de populată din cauza deselor propagande și a crizei financiare prin care trecem și în special populația rurală*“. Mărturisim sincer, că dela *Șărmaș* am așteptat mai mult, fiindcă sub toate raporturile stă mai bine ca cele mai multe comune din județ. Totuși

sperăm, că dl director Ciociu se va achita de altă dată, mai aranjând o producțiune în favorul comitetului școlar județean.

64. *Sfăraș*, comună mică care n'avea pe atunci local propriu de școală. Dl. învă. Alexandru Stârcea a muncit și ostenit atât de mult încât ne-a încasat frumoasa sumă de 870 Lei. Mulțumită în mare parte stăruințelor continue a acestui învățător însușit, astăzi comuna Sfăraș are un frumos local propriu de școală, ridicat numai în toamna acestui an.

65. *Cătina*, comună frunțașă pe Câmpie. Are o școală cu 1 sală de clasă la 2 învățători: d. Ioan Moldovan și dș. Maria Arpadi, cari au aranjat producțiune școlară, unde au încasat suma de 209 Lei.

66. *Palatca*: Invățătoare dna Maria Negrea, care ne-a trimis 200 Lei.

67. *Rogojel*, dnii învă. Gh. Listeș și Elisabeta Tulbure ne-au trimis suma de 250 Lei.

68. *Mănășturul Român*, d. învățător Ion Călcâi ne-a trimis suma de 100 Lei.

69. *Dârja*, comună frunțașă, unde funcționează dl. învățător Ghedeon Hădărean, care ne-a trimis suma de 320 Lei.

70. *Băgara*. Dl. Invățător Ioan Vancza ne a trimis suma de 185 Lei.

— Va urma. —

PARTEA OFICIALA.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

Subrevizoratul școlar al județului Cluj.

No. 5414—1931.

OBIECT: *Examenul de definitivat.*

În conformitate cu ordinul No. 44660—1931 al Serviciului local de învățământ Cluj, punem în vedere tuturor învățătorilor din județul nostru, cari urmează a se prezenta la examenul de

definitivat în sesiunea Martie 1932 și nu au încă state personale verificate ca să-și întocmească și să ni-le înainteze de urgență spre verificare, însoțite de toate actele necesare. Facem cunoscut tuturor acestor învățători, că dacă nu-și vor înainta statele personale până la 15 Dec. a. c. nu vor putea fi admiși la examenul de definitivat și vor fi considerați absenți nemotivați dela examen. Învățătorii candidați la acest examen ne vor mai trimite de urgență un tablou cu următoarele rubrici: 1. Numele învățătorului, 2. Localitatea și școala unde funcționează, 3. Starea civilă, 4. Data nașterii, 5. Dacă a satisfăcut și anume când legea recrutării, 6. Școala normală pe care a absolvit-o, 7. Data și numărul ordinului de numire în mod provizor. Data și numărul ordinului de numire cu titlu provizor, 9. Pedepsele suferite 10. Pentru a cătea oră e chemat la definitivat, 11. Observări.

* * *

Ad. No. 3366,3482,3499—1931.

Urgentăm executarea ordinelor de mai sus („Amicul Școlaei” No. 9. 1931).
Revizor, M. SASU.

Știri

* Salarele de pe lunile Septembrie, Octombrie și Noiembrie a. c. încă n'au putut fi ridicate dela Administrația Financiară. Știm, că învățătorii noștri o duc foarte greu din cauza neachitării acestor salarii, dar nu le mai putem ajuta nimic. In criza grozavă de astăzi, toate intervențiile noastre, pentru achitarea mai regulată a salariilor, au fost și sunt zadarnice.

* Biroul subrevizoratului nostru s'a mutat în parterul din stânga dela intrarea Palatului Inspectoratului General Administrativ, în care se afla și până acuma.

*) D. N. Saxu, inspector școlar general, a ținut înaintea învățătorilor de stat din Cluj, în ziua de 4 Noiembrie a. c. o frumoasă și instructivă conferință despre „Cântul în școala primară”.

*) D. Ludovic Nagy, învă. la școala primară de stat No. 4 din Cluj, a fost scos la penzie pe ziua de 1 Noiembrie a. c.

*) Printre elevii școlaelor noastre primare din Cluj, în timpul din urmă, s'au ivit câteva cazuri de scarlatină. Cursurile din clasele respectivilor elevi au fost suspendate pe cinci zile.

*) Comitetul școlar al Municipiului Cluj își va ține adunarea generală în ziua de 22 I. c.

*) E vorba să se mai aplice o nouă curbă de 15% asupra salarelor funcționarilor publici.

*) Examenul de înaintare la gradul II al învățătorilor a fost amânat pentru 1 Februarie 1932.

*) Comitetul Federației Corpului Didactic a fost convocat la București pe ziua de 15 I. c.

*) În alegerile pentru Consiliul Gen. al Instrucției Publice a ieșit lista d-lui D. V. Țoni.

*) On. Minister al Instrucțiunii a prelungit până la 31 Dec. a. c. delegația de a conduce serviciile locale de învățământ tuturor d-lor inspectori șefi de până acuma.

*) Cercul cultural „Borșa” va ține a II-a ședință la 29 I. c. în comună Giula.

BCU Cluj Poșta Redacției. Cluj

Irina înv. (Eugenia Gherman?) **Gârbău**. Dacă doriți să publicăm articolul ce ne-ați trimis, binevoiți a ne comunica mai întâiu numele exact al Dvoastre. Trebuie să cunoaștem și noi pe cei cari ne onorează cu articole.

Poșta Administrației.

*Rugăm stăruitor comitetele noastre școlare să ne trimită urgent sumele ce ni-se cuvin.

* Domnii învățători, cari nu primesc revista, sunt rugați să ne anunțe pentru ca să le-o trimitem.

ătre

Biblioteca Universității

Cluj